https://achterderug.nl

De Boodschap van Hendrik Witbooi

't Is ruim dertig jaar geleden, dat Hendrik Witbooi de Herero-Kaffers opriep tot den strijd tegen het Duitsche gezag. De Duitschers regeerden in Zuid-West-Afrika, en de Herero's woonden er ook. Witbooi was het hoofd der Herero-Kaffers, en geen opperhoofd der Mohikanen is hartstochtelijker gevolgd door zijn Indianen dan Witbooi door zijn volk. Zij grepen naar hun wapens: naar de vlijmscherpe speer; naar de vergiftigde pijl; het werd een harde en bittere strijd in een land van zandwoestijnen, van hooge bergen en gebieden arm aan water.

Toen geschiedde het een keer bij de vervolging van den vijand door een diepe kloof, dat een afdeeling Duitsche troepen verbaasd en ontzet staan bleef.

Daar lagen zes kameraden. De wapenen en de bovenkleeren werden gemist; overigens was er aan de lijken niets ontnomen. Zij hadden behoord tot de voorhoede, die door Witbooi en diens Herero's in een looze hinderlaag was gelokt en vernietigd.

Zij lagen daar in de schaduw van een wilden vijgeboom, en aan den stam was een schrijven gehecht, in rood schrift geschreven. Het was een brief, gericht aan den opperbevelhebber der Duitsche troepen, en luidde als volgt:

„Hoog Edele Heer Leutwein!

„Gurus, den 3den Septber 1894.

„Bij deze zes dooden zeg ik u het volgende: Schenk „mij eindelijk rust, en vervolg mij niet langer! Ge ziet „immers, dat ik vlucht, en ik ben immers niet zoo „schuldig. In de hoop, dat gij dit zult doen, ben ik „kapitein „Hendrik Witbooi.

„Ik verzoek u, houd op met bloedvergieten!"

* * *

Dit alles behoort tot de geschiedenis; het is een afgesloten hoofdstuk; en Hendrik Witbooi wordt slechts nog herdacht in de liederen, die de Herero's te zijner eere aanheffen, als zij des avonds gezeten zijn bij hun kampvuren.

Er is immers niets bestendigs hier beneden. Alles wisselt. Niets is bestendig dan de onbestendigheid.....

Wie spreekt heden nog van Hendrik Witbooi, die de Herero's aanvoerde, en van generaal Leutwein, die hen versloeg?

Witbooi ligt in een zandwoestijn begraven, ver weg, en het eerelint van den Pruisischen adelaar, dat Leutwein ontving voor moed, beleid en trouw, heeft reeds lang zijn glans verloren.

„Geen voetbreed aarde zullen wij afstaan aan den vijand," zei de Keizer in het bewustzijn zijner onoverwinnelijkheid, en ten slotte werd Lotharingen afgestaan en de Elzas en een stuk van Silezië en de Poolsche wandelgang naar de Oostzee en de koloniën over zee, al de koloniën, Zuid-West-Afrika, het land der Herero's inbegrepen.....

Wij zijn van gister en weten weinig; we zijn kortzichtig, en zooals het heden onmogelijk is te voorspellen, welke staatkundige aardbevingen nog uit de Chineesche troebelen zullen ontstaan, zoo min kon men in den wereldoorlog de gevolgen voorspellen van die bittere worsteling.

* * *

Zuid-West-Afrika behoort thans tot het mandaatgebied van de Unie van Zuid-Afrika. Er is om gevochten. De Herero's zagen een keer een eindeloozen stoet van automobielen en motorfietsen, en waar vroeger de oorlogskreten der Herero's schalden, werden thans de krijgsliederen van Engeland aangeheven en de zangen van Hollandsche Boeren.

Louis Botha voerde hen aan. Het was eigenlijk geen strijd; het was een grootscheepsche jacht; en de Duitscher was het wild.

Het werd omsingeld en gaf zich over; toen was 't uit. En Louis Botha werd als een triumfator binnengehaald, omdat hij de Duitschers had overwonnen, en Jozef Fourie werd doodgeschoten, omdat hij niet tegen de Duitschers had willen vechten....

Manie Maritz was niet te pakken. Hij vluchtte dwars door Zuid-West-Afrika naar Portugeesch gebied, en heeft tien jaar als balling rondgezworven met zijn vrouw en kinderen. Toen greep hem het heimwee aan, en hij keerde terug naar zijn vaderland.

Het vonnis werd geveld over den vriend en kameraad van Jozef Fourie. Drie jaren gevangenisstraf, zonder dwangarbeid — dat was het vonnis.

Het was het kenterend getij. Drie maanden later werd er een nationaal ministerie gevormd, en een zijner eerste daden was, voor Maritz de kerkerdeuren wijd open te werpen.

Zoo werd hij een vrij man.....

Kenterend getij.....

* * *

Ik stond bij een soldatenkerkhof in Zuid-West-Afrika. Ik vroeg, hoe deze plaats heette, en het antwoord luidde: „Dit is Lüderitz."

Onder aan, vlak bij het strand, daar ligt het kerkhof. En de zes dooden, die door de handen van Witbooi's volgelingen vielen, liggen daar ook begraven. Zij hebben eens gedroomd van de Duitsche glorie, en den ondergang van die glorie hebben ze niet beleefd.

Ik stond daar, en ik luisterde. Mijn hart luisterde. Ik hoorde het lied van den oceaan, en het was het oude lied: „De mensch gaat naar zijn eeuwig huis."

L. P.

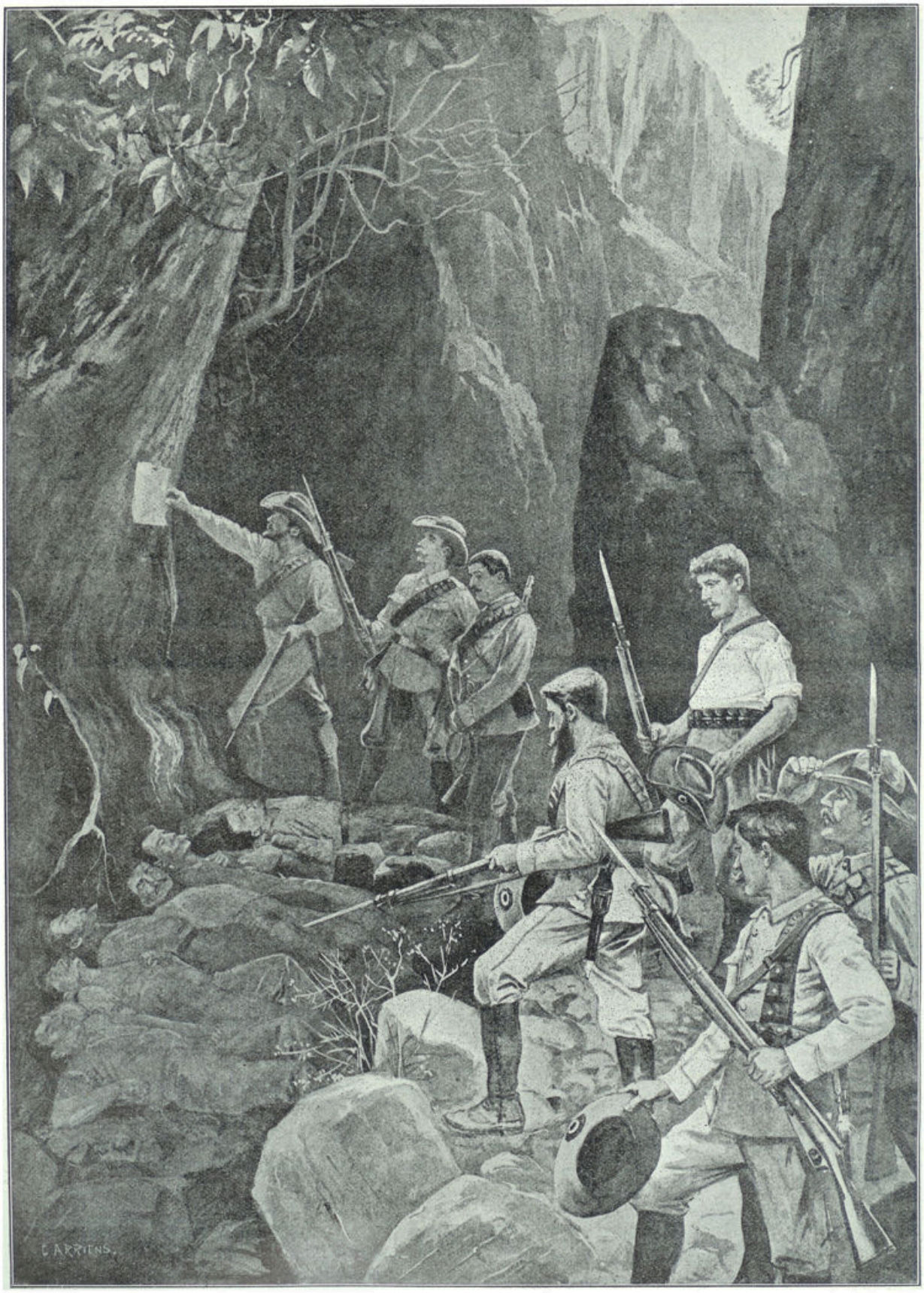
C. ARRIENS.